Ч. 70 (11.323). Львів, середа 28. березня 1928. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

На порозі парляменту.

Львів, 26. березня 1928.

Минули виборчі бої, прогомоніли виборчі гасла. Настало затишя в нашому політичному життї, затишя, в якому наша нововибрана парляментарна репрезентація підготовляла свої ряди до перших виступів на польській парляментарній арені. І дійсно мала до чого готовитися. Бож парляментарну трибуну має вона використати не для чого іншого, як для боротьби за права народу, для обзнайомлення цілого культурного і цілого політичного світа з тим невиносимим і невідрадним фактичним станом, який запанував на українських землях під Польщею.

Вчора, в неділю, виїхали всі українські посли й сенатори до Варшави, щоби, поробивши нині ще кінцеві підготовчі кроки, завтра, 27. березня, ввійти вже у парляментарне життя. З тієї нагоди насуваються всякі дуже численні рефлексії як зі вчорашнього свіжоминулого, так і з давного та дуже давного історичного минулого.

В попередньому соймі засідали тільки українські представники північно-західних наших земель. Східна Галичина не мала там свого представництва з відомих причин правно-державного характеру. Наслідком того припало на долю волинсько-холмської репрезентації також представництво східно-галицької вітки українського народу. За пять літ свого перебування у польських законодатних установах та репрезентація не добилася нічого, чим моглаб бодай у маленькій мірі та бодай у якійнебудь одній ділянці життя облекшити національне українське лихоліття. Причиною цього не була ні якість ні добір тієї репрезентації, а ціла система правління та політики відродженої конституційної Річипосполитої. Тій репрезентації довелося переживати багато трагічних моментів, коли в її присутности та при її протестах обі законодатні установи приймали крайно некорисні, а навіть убійчі для нашого народу закони. Чи треба їх перечислювати ті численні законодатні акти, від яких роїться біляис бувших польських законодатних установ, і які лягли важким каменем на живий організм нації української?

Тому то треба й дивуватися, що сама та репрезентація північних земель наших, зневірена в якійнебудь успіх своєї парляментарної діяльности, почала поволи але послідовно тратити свою внутрішню цілкість та політичну гармонію, нічо дивного, що частина її опинилася аж в інтернаціональному таборі кремлівської орієнтації. Вона вірила, що там на сході є те джерело, з якого скорше чи пізніше прийде облекшення, прийде помічна рука для широких мас тутешнього українського населення. Та ця частина бувшої парляментарної репрезентації сильно перерахувалася. В ній відбувалася потім завзята боротьба та реакція, висліддом якої і був між іншим сензаційний виступ з компартії б. посла Пащука. Одначе його скоро політично зліквідували правовірні комуністи і до того в дуже загадочний спосіб.

Теперішня нововибрана українська парляментарна репрезентація є повноправним представництвом усього українського народу з усіх наших національних територій під Польщею. Невже ми нині можемо мати якінебудь ілюзії в тому, що вона зможе чимнебудь облекшити, чи зменшити загально-національне лихоліття? Невже хтонебудь вірить нині по довгій політичній практиці у те, що її праця дасть якийнебудь позитивний результат для нашого життя? Таких мабуть мало серед нас. Але ніхто не сумнівається в те, що нашій репрезентації прийдеться вести завзяту боротьбу навіть за елементарні чисто людські права нашого народу. Чи в такій перспективі праці можна доглянути бодай контури якогонебудь значнішого успіху? Мабуть що ні! Бож там, у тих палатах діялося все наперекір нам.

Зрештою, Варшава все була однакова і перед двома днями і перед роком і перед десятками і перед сотками літ у відношенні до українського народу. Хіба давно не зривали польські арцибіскупи соймових сесій тільки тому, що до сойму явився православний український владика наслідком договору між поляками та українцями? І чи наслідком того не зривали потім десятки разів і самих договорів? Все бувало! Було непошановання права і власних зобовязань, були зневаги, були кпини, була злоба, а як все скінчилося?...

Правда, тепер через появу української парляментарної репрезентації в посольських і сенатських лавах ніхто сойму ні сенату не зірве, але більшість буде вважати нашу парляментарну репрезентацію неістнуючою, а з її вимогами та постулятами рахуватись не буде. Одначе все те не сміє зражувати, не сміє розчаровувати теперішніх народніх вибранців, бо їх завдання: боротися. Але боротися не тільки там на парляментарному терені, але й тут у краю, тут серед народньої гущі за досягнення великого консолідаційного здвигу, за збереження національних сил, за підготовку здисциплінованих народніх лав. Парляментарна трибуна в руках репрезентації нашої мусить вірно та подрібно знайомити світ, весь культурний світ з тим, що нам переживати й терпіти приходиться, а також з тим, до чого ми прямуємо та чого прагнемо. Важке це завдання, але велике та вдячне.

Після виборчого бою.

ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ

VII. Відсутність українського виборчого фронту головною причиною нашої виборчої невдачі.

Наші виборчі втрати є просто ненормальні. Вони виносять на загал 50 прц., а у відношенні до відданих на українські листи голосів (при соймових виборах) 27 прц. Головною причиною нашої невдачі була відсутність суцільної, скоординованої виборчої акції, відсутність одноцілого українського виборчого фронту. Сталося те, що ніколи не повинно діятися у поневоленого народу: наступив нечуваний виборчий розбрат, що був батьком виборчого розгардіяшу і основною передумовою нашого розвалу і розгрому.

Ще напередодні виборчого періоду наш орган виставив основну вимогу єдиного, одноцілого українського виборчого фронту, який після його довершення можна поширити на загальний бльок непольських народів. Таким чином передумовою бльоку непольських народів мусів бути бльок українських партій. Без здійснення одноцілого українського виборчого фронту бльок непольських народів мусів стати тільки частинним бльоком, союзом поодиноких партій непольських народів, а тим самим твором неповним і слабим, у дальшій консеквенції розсаджуючим його складові частини.

Думка про те, щоби в одному українському бльокові можна було обєднати всі українські партії, вірніше кажучи: всі партії з прикметником „український" — не могла рахувати на своє повне здійснення. Особливо безвиглядним здавалося притягнення до національно-українського бльоку партій соціяльної лівиці, базованих на „широкій" інтернаціональній плятформі, партій нових, новосконструованих, з великими апетитами і „здобувчим" розгоном. Розуміється, їх „здобування" не зважаючи на їх інтернаціональний підклад, не звертається проти чужо-національних впливів і партій тільки проти українських національних партій й організацій. Тому не лише важко допустити, але й важко вимагати, щоби т. зв. ліві українські партії могли приступити до єдиного українського національного фронту. Бо в такому фронті їх „здобувчий розгін" був би дуже стиснений. Зрештою, про те не можна було навіть мріяти також тому, що з моментом приєднання до українського національного бльоку ті партії не сповнилиб основного свого завдання і розслоювання українського громадянства, не виконалиб волі пославших їх, а тимсамим вони просто підписалиб присуд на свою неминучу ліквідацію. Інстинкт самозбереження є незвичайно сильний не лише в кожної одиничної істоти, але і в збірної. Зрозуміло, що соціяльні партії, які базують свою екзистенцію виключно на поборюванні національних партій й організацій, не могли поповнити самогубства. І тому ясно, що надії на притягнення тих партій до українського національного бльоку не могли бути реальними. Зате наскрізь реальним був український національний бльок зложений з Українського Нац.-Демократичного Обєднання й Української Соц.-Радикальної Партії з додатком деяких мініятурних груп (як нпр. Сел-Союзу). Обі партії є партіями в суті річи старими, з великою традицією. Їх склад є майже ідентичний під національним і соціяльним оглядом. Вони проводять свою працю в тих самих середовищах, працюють тими самими методами, здійснюють ті самі завдання. Бльок цих двох найстарших українських партій був не лише реальний і природний, але він був імперативною вимогою моменту. На жаль, до бльоку не прийшло. А сталось це не з якихнебудь основних різниць чи розбіжностей, тільки й тут заважив первородний гріх радикальної партії: хронічна внутрішня опозиція, щоби всетаки чимсь відріжнити себе від націонал-демократів. Бо по суті, грос радикальної партії є нічим іншим, тільки практикуючими націонал-демократами. Але радикали несуть на своїх плечах вантаж внутрішньої опозиції. Вони все жили лише демагогією і в більшости негацією. Вони не любили і не хотіли ніколи брати на себе відповідальности. Треба признати, що в останніх часах під тим оглядом наступили деякі корисні зміни. Пустословність і демагогію в деякій мірі обмежено і почато робити перші кроки в напрямі внутрішньо позитивної праці. Але одночасно зявився новий „соціялістичний" конкурент радикалів Сель-Роб. Він припинив природну еволюцію соціялістів-радикалів в напрямі творчої національної демократії. На порозі виборчого періоду соціялісти-радикали найшлися на розстайних дорогах: наростаючий внутрішній позитивізм тягнув їх до УНДО, а гріхи соціялістичної молодости і страх перед конкурентом відштовхував їх від Обєднання і єдиного національного фронту. Ці вагання заставили радикалів по старому звичаю відповісти всякими викрутами і пересадними домаганнями на пропозицію УНДО, хитатися між українським національним виборчим бльоком і соціялістично-мінімалістичним (вкупі з жидівським „Бундом"), а вкінці зупинитися на „українському соціялістичному бльокові", до якого як додаток до радикалів втягнено ес-децькі останки й невдоволених еґотичних, а одночасно анархічних безпартійних.

Таким чином погребано український національний виб. фронт. Замісць однозгідної виборчої акції розпочалася виборча боротьба всіх проти всіх, буйно зійшла і величаво розцвілася найбільш неперебірчива демагогія, преса, віча, збори, наради перемінилися в арену спожалілня гідної боротьби всіми засобами серед яких не останню ролю грали й наступи на особи заслужених діячів. У таких умовах рівень виборчої агітації зійшов на взаїмне обкидування себе болотом, обезцінювання суспільно-політичної вартости партій і людей та їх ролі і значіння. Вся боротьба сконцентрувалася на внутрішньо-національному фронті, через що чужонаціональні елементи й національні та соціяльні противники українського народу одержали вільну руку.

Обєктивний обсерватор нашої виборчої акції без сумніву був би прийшов до пересвідчення, що вся та боротьба не може бути випливом і висліддом наших внутрішніх відносин, тільки є спричинена зовнішніми чинниками, що акторами тієї трагікомедії є не чесні громадяни, тільки перекупні люди. Зовсім природно, що виборча маса, думаючи іншими категоріями, кермуючись здоровим розумом не могла сходити всіх викрутів, напрямних і тайн розрібно-партійної політики. Взаїмні обвинувачення, кидання всяких підозрінь, боротьба при допомозі наклепів і калюмній, все те мало якраз протилежний від сподіваного наслідок. Вона була здезорієнтована, розпорошена, безрадна, не знаючи на яку ногу ступити. Зовсім природно, що коли українські національні партії й їх діячі в світлі тих взаїмних видуманих або відповідно приспособлених обвинувачень є самими і такими, коли вони тільки думають про те, як і за яку ціну запродати українського мужика й його інтереси, як хитро-мудро обійти основні національно-політичні змагання, хо

ясно, що в значній частині виборців мусіло зявитися питання: Пощо і на що хтось має мене продавати і на мені робити інтерес, коли я сам можу це зробити безпосередньо. І ґрунт для проурядової „одинки" був готовий. Партії, що воювали у виборчому періоді, самі нічого не вискали, а напаки поширили деморалізацію, знищили основну ідею відбудови авторітету, одиничного та збірного та посіяли густо зерна взаїмного недовіря, ворожнечі й невіри у власні сили.

Напаки, при істнуванні одноцілого українського виборчого фронту навіть без участи інтернаціонально-соціяльних партій, національна дисципліна була би загально обовязуючою, горожанська свідомість була би зросла й поширилася, а замість низької агітації й демагогії на перший плян булаб мусіла виступити боротьба за ідеї і програми. Коли при розвалі й розпорошености дві найстарші й найсильніші українські партії: УНДО й радикали здобули 70 прц. всіх українських голосів, то при єдности булиб певно осягнули 90 прц. всіх українських голосів, а одночасно на яких 30 прц. булиб зменшили успіхи „одинки".

А так у висліді маємо те, що було неминуче: невдачу, спричинену відсутністю українського виборчого фронту, що покривається з відсутністю ундівсько-радикального бльоку.

Пражська хроніка.

Зелений інтернаціонал. — Хохли чи українці? — Міністр для українських справ при скамандритах. — Цінна знахідка.

(Від власного кореспондента.)

Прага, 28. березня 1928.

У звязку з недугою чехословацького міністра-президента Антонія Швеглі на фронті чехословацької внутрішньої політики останніми днями стало досить неспокійно. Нахмарило, мовляв Грінченко. Та наразі не знати, що з тої хмари вийде — великий чи малий дощ, — тому ще не пора підводити останній біланс Швегловій діяльности на полі внутрішньої політики. Зате можна й треба запотувати велику перемогу на полі зовнішньої політики, яка є особистою заслугою чеського хліборобського провідника.

До властивої закордонної політики, до дипльоматії, Швегла ніколи не втручався й не втручається: це домена Масарика й Бенеша. Проте конструктивний розум Швеглі не міг заспокоїтись на тому хоч і великому, але чисто льокальному наслідку, який осягнено в справі обєднання чеських хліборобів. Наслідок справді величезний: створено хліборобську партію, яка численно більшає мільйона членів і репрезентує собою найбільшу політичну й не абияку господарську силу в Чехословаччині. Але свій досвід у справі обєднання хліборобських мас Швегла поширив і на інші країни. Він заложив у Празі міжнародне хліборобське бюро, яке поставило собі завданням створити міжнародний союз хліборобських партій на зразок міжнародних союзів соціялістичних і комуністичних партій.

Над створенням „зеленого інтернаціоналу" вже віддавна працюють хліборобські провідники ріжних країн. Особливо під цим оглядом був прославився баварський хліборобський провідник Гайм. Та досі ніхто не міг похвалитись скількинебудь поважними наслідками цих заходів. Щойно Швегла може тепер виказатись рішучим і великим успіхом. На його заклик і на наладжені ним переговори відгукнулись хліборобські партії 8 держав, а саме Болгарії, Естонії, Фінляндії, Голляндії, Румунії, Швайцарії, Югославії й, само собою, Чехословаччини (чеська й німецька хліборобські партії). Провідні хліборобські партії цих держав творять нині основне ядро зеленого, мужицького інтернаціоналу, який напевне ще й далі буде рости й приєднувати до себе також хліборобські партії інших держав.

Справа організації хліборобських мас [illegible] дуже тяжка, а організація хліборобів у міжнародних [illegible] є ріж[-]

позвійно складна. Та Швеглів успіх доказує, що й цю тяжку справу можна довести до доброго початку — про кінець ще рано говорити, — коли належно до неї взятися.

*

У своїй першій кореспонденції до „Діла" я похвалив був празькі „Народні Лісти" за їх звичайну еволюцію в українській справі. На жаль довголітня практика в україножерстві одним розчерком пера не може бути скасована. Традиція має свої права, й нічим іншим, як давньою старій і закоренілій традиції треба вважати несмачні запи в українській справі, надруковані в числі 77 „Нар. Лістів" з дня 17. н. м.

На першій сторінці й впадаючими в око черенками надруковано під наголовком „Письменницький протест" заяву відомого московського чорносотенця Івана Наживіна такого змісту: Наживін протестує проти того, що чеський журналіст Вінценц Червінка, перекладаючи його роман „Распутін", в одній місці, де в тексті стояло слово „хохли", додав від себе під рискою примітку: „Хохли" — це простонародне означення для малоросів або українців". Наживіна ця примітка страшенно роззлостила. „Українців у Росії не було", — пише він. „Хохли це дійсно малороси, але в жаднім випадку українці"... Далі йдуть звичайні теревені про „три галузі єдиного руського народу", „німецьку інтригу", чеські інтереси тощо.

Чому цей протест появився саме в „Нар. Лістах" і ще з таким розголосом. А тому, що В. Червінка є редактором культурного відділу „Нар. Лістів" і від довгих літ дає напрям політиці Крамаржевого денника в східнославянських культурних справах. Сховати протест він, очевидно, не міг і не хотів, а коли його друкувати, то вже треба було додати до нього й пояснення. А на це все треба досить багато місця: отож коли вже робити, то робити — й справа попала на першу сторінку.

Щож відповідає Червінка? Дуже трагічно він протеста не бере, називає його „подекуди ілюзоричним", а свою примітку — „звичайною брахильогією", але всетаки він цілковито приєднується до поглядів Наживіна й ще надає їм більшої ваги в читачевих очах, називаючи Наживіна „учеником Льва Толстого". Червінка користується цею нагодою, щоби запевнити консервативних читачів „Нар. Лістів" у своїй цілковитій „благонадежности" щодо українського питання, повторює небилиці про штучну українську мову, запроваджену радянською владою, посилається на славнозвісну книгу кн. Волконського „Историческая правда и украинская пропаганда", — словом, дає Наживінові повну сатисфакцію.

Шкода, що так сталося. Та що робити! Чекали ми так довго, поки „Нар. Лісти" навернуться в українській справі — доведеться ще якийсь час зачекати. Навернення прийде — як не тепер, то в четвер, але чим пізніше воно прийде, тим гірше буде — не для нас.

*

Побут варшавських скамандритів у Празі дав мені нагоду особисто познайомитися з Ярославом Івашкевичом, одним із провідних заступників цеї цікавої літературної групи. Заочно я познайомився з Івашкевичем через його книгу „Ксєнжиц вшходзі", яку я прочитав з правдивою насолодою: так гарно й вірно в ній описано природу й побут Київщини. Враження від автора випало не менш корисно, ніж від його твору. Івашкевич народився й виріс на Київщині, вчився в київській 4. гімназії, добре говорить по українськи, знає сяк-так українську літературу, підтримує особистий звязок із деякими молодими українськими поетами, принагідно поміщує рецензії на їх твори у „Віядомосьцях Літерацкіх". Словом, він не тільки видатний письменник і цікава людина, а ще „міністр для українських справ при Скамандрі". Це можна собі запамятати.

Проф. Маріян Шийковскі сказав у своїм вступнім слові про Івашкевича, що він народився поза межами етнографічної Польщі, в сонячній Київщині, де польський плуг виконав неабияку культурну службу. Яку „культурну службу" виконував польський елемент на батьківщині Івашкевича, не найкраще можна добачити з наведеної його книги. З більшим правом проф. Шийковскі міг би говорити про ті живущі соки, що їх молоді польські таланти повтягували з благословенної української чорноземлі. Івашкевич, Волошиновскі й ще багато інших, що становлять нині окрасу молодої польської літератури, народились і виросли на Україні, впивались пахощами її степів, набирались сили з її чорної, родючої землі. І тут Україна не взяла, а дала.

*

На закінчення подаю малу, але важливу новинку. Молодий етнограф Петро Богатирів знайшов у Празькім Національним Музеї понад 40 досі недрукованих листів Франка, Павлика й Грінченка. Листи будуть надруковані в київській „Україні". Рівночасно Богатирів знайшов приблизно 200 діяпозитивів з поля галицько-української етнографії, які також цікаво булоб видати, та на це треба дуже великих коштів, тому діяпозитиви не так швидко побачуть світ, як листи.

М. Г.

Крути та не перекручуй...

Сліпий вистріл з приводу конкурсу на нагробник Франкові.

У ч. 39. „Нового Часу" находимо статтю п. М. Голубця п. з. „Недоля нагробника Іванові Франкові", яка може поданими в ній фактами і своїм тоном схвилювати неодного громадянина. Автор хотів викликати сензацію і забалакав про „трагічну справу, яка хвилево компромітує обмежений гурт людей, але в майбутньому погрожує грімким, всенародним скандалом".

Зміст цієї „сензації" і цього „скандалу" на підставі згаданої статті такий: „Жюрі нагородило проект бувшого члена, який мав нагоду не тільки оглянути всі надіслані проекти, але й провірити, котрий з них має найбільші дані до нагороди. Друге диво лягло в тому, що нагороджений проект є перерібкою проекту, який на першому засіданні висунувся на чоло інших. Перерібкою, якої певні модифікації є нічим іншим для ока не тільки фахівця, але й ляїка".

Після такої реве́ляції автор статті вживає сильних слів у такому роді: „використовувати велике імя Франка для таких пародійних „конкурсів" це вибачайте більше як неприличність".

Тісніший комітет будови памятника Франкові зібрався негайно після такої ревеляції в неділю і на засіданні був теж присутний автор статті. Щож виявилося? П. М. Голубець, коли поставили перед ним усі проекти прислані на конкурс, шукав збентежений за ще якимсь одним проектом, з якого буцім-то автор нагородженого моделю... запозичився, переробивши його на свій. Такого моделю ніхто не бачив і він зродився тільки в палкій уяві п. Голубця. Усе непорозуміння було в тім, що п. Голубець зробив із одного моделю, нагородженого, два, і один з них чомусь признав власністю іншого учасника конкурсу. Тимчасом: між усіма присланими проектами памятника нема навіть такої схожости, яка дозволила би комунебудь казати про запозичення з іншого. Поглянувши на них ще раз, уперше: добре і спокійно, п. Голубець мусів прилюдно признати, що він написав попросту прихапцем, під впливом неперевірених спліток.

Щодо закиду, що жюрі нагородило проект свого члена то він також зовсім безосновний. Член жюрі, щоби брати участь у конкурсі не зробив нічого нельояльного, нічого такого, що не водиться скрізь у світі в таких справах. Наскільки члени жюрі були незорієнтовані щодо авторства присланих проектів на конкурс доказом цього є факт, що сам п. Голубець по інформаціям одного із членів жюрі складав побажання за одержану нагороду особі, яка ,як виявилось, зовсім не була автором нагородженого проекту.

В усій своїй статті п. Гол. не згадує ще одної важної подробиці, чим збільшує непорозуміння: нагороджений проект відзначений 3-ою премією, і тим самим не є проектом, який має стати нагробником на могилу Франка. Жюрі не признало нікому першої та другої нагороди.

Автор „реве́ляційної" статті зробив препогану послугу справі нагробника Франка, виравшись як Пилип із конопель з неперевіреними сплітками. Люди завсі на скандал повторять таку сплітку у ще гірше

викривленій формі, що не має нічого спільного з правдою. Справа нагробника Франка справді занадто поважна, щоби використувати її до таких револьверових сензацій і такої автореклями як згадана стаття.

Дивне, що п. Голубець сам член тіснішого комітету будови нагробника Франкові вважав доцільнішим „справлятися" і такою порожньою статтею, ніж раніше звернутись до цього комітету за фактичним розясненням. Не менше комічною є уся його стаття є патетична форма листа до редакції часопису, де... він є постійним співробітником.

Замісць „грімкого, всенародного скандалу" вийшла звичайна гумореска. „Новий Час" не перший раз грішить легковірністю друкуючи все на віру авторів статтей, і ще більше грішить претенсіями „очищування атмосфери" при помочі дешевих сензацій, які нераз приносять національній справі більше шкоди, ніж користи. Добре є, коли „Новий Час" приваблює і поширює коло своїх читачів конкурсовою невмірущою січкарнею, але кепсько є, коли він хоче годувати їх... січкою, зарма, що навіть добре примащеною

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН

Одинка.

Дорогою, що веде високим берегом Дністра горохтить вечером самітня фіра. То війт з Серетина Іван Українець вертає з містечка Заліся до дому. Понурив голову і навіть не гляне на світ божий: на чудові закрути Дністра, що вються глибоким яром, на буковинські простори по той бік ріки, на лісистий бесарабський хребет, що видніє сивавою смугою на обрію.

Потонув цілий в невеселих думах. „Тож-то нагородили нас сегодня, що за чоловікова світ помилий. Кажуть тепер десятникам розносити по селу їх карточки аби були в кождій хаті та прибивай їх плякати на церкву, канцелярію тай школу... Добре їм там говорити, але що мині люди в селі скажуть.,. Добре казала тітка Аксана: „нащо тобі Іване того війтування? нащо тобі клопоту на здорову голову?" Але моя Гафія усе лиш: „Мусиш прийматися Іване тай мусиш, як тебе люди кладуть". (Захотілось їй війтихою бути)..

Вже смеркало, як Іван переїхав попри лісок і розбиту лісничівку та спустився дорогою на долину в село

*

На другий день рано зиділи вже на церкві, громадськім уряді і школі зеленії виборчі плякати: „До горожан червоноруської землі" (сезонова передвиборча термінольогія). Вони захвалювали на всі заставки усякі можливі благодаті, що мов манна з неба спали на горожан Річипосполитої по варшавськім перевороті. А на всіх пишалася гордо величезна червона одинка.

А сільська дітвора понасилювала на нитки білі карточки з малими одинками та пускала їх з вітром до гори.

Високо, високо підпимався курс одинки.

*

Над вечір спинився у селі рух біля церкви. То парою басних тоней на легкім угорськім візку приїхав в село якийсь пан. Спинився на майдані перед церквою, глянув на великі плякати та крикнув до прохожих людий покликати йому сейчас війта.

За хвилю зібралась біля него товпа цікавих.

Бувалі в місті пізнали, що то залісецький інжинір-поляк.

Ось і надходить війт: „Слава Ісусу Христу" і знимає перед інжиніром кучму.

„Пане начальнику" — кричить інжинір — „що тут у вас за порядки?!"

„А якіж би? Які рахувати у людий, та кі і у нас".

„А що робить на перкві тота велика одинка? То ви не знаєте, що [illegible] [illegible]борець і поляк і [illegible]

гриппятьдевятку*, а душа дуже впертий і твердий українець на вісімнадцятку? Чи правду кажу, панове громадо?"

„Правду, правду!" — загомоніли люди.

„Аби й того на церкві більше не видів!" — крикнув інжинір до війта. Скочив на віз, затяв коні і пігнався дорогою попід Серет на друге село.

Війт стояв на місці мов вкопаний, а люди почали йому докоряти: „Отосте нам наробили стиду та ганьби. Треба вам було, вдавтися з тими „пляцетами"? То вас аж подяк мусить розуму учити?"

За хвилю велика одиниця на церкві опинилася в рові, а люди погуторили ще трохи і порозходилися поволи по хатах.

Поплівся нишком до дому і війт Іван Українець.

*

„А тобі що Іване?" — питає жінка, „чого сидиш як бовдур та не вечеряєш?"

„А дайжеж мені святий спокій жінко, що й ти мене будеш їсти? Досить вже ті пани з Залісся їдять чоловіка: сей каже роби сак, а той кричить: так! А ту ще і люди гівкають на мене як на останнього... Добре то казала тітка Аксана: нащо тобі Іване того війтування? Нащо клопоту на здорову голову? Скоро світ їду до Залісся передати печатку на заступника".

По тій спасенній постанові Іван повечеряв, перехрестився і ліг спати. Заразже захропів сном праведного.

А Гафія шепче молитви і ковтає сльози: через тих панів з Залісся мій Іван цілком вже зсунувся з глузду...

*

Скоросвіт затарахкотіла солом фіра.

То війт Іван Українець поїхав з заступником до староства — передавати печатку.

Заліщики, 18. березня 1928.

Д-р Роман Стефанович.

---

* Трийцятьдевятка в тернопільському виборчому окрузі відповідала листі ч. 24 (вшехпольській) в інших округах.

Невдача конференції для роззброєння.

Що жде нас в найближчій будуччині?

На днях закінчилася конференція для роззброєння в Женеві (котра вже з черги?) знов повним фіяском. Делегати держав, що брали в ній участь, розїхалися з нічим, не устійнивши навіть речинця найближчого засідання конференції. Над людством повисла в цілій своїй наготі небезпека нової страшної війни, вістунами якої є великанські зброєння в усіх державах світу.

Переповідати хід нарад найновішої женевської конференції для роззброєння не варто й нецікаво. Зазначимо тільки, що на цій конференції виступив знову представник СРСР Літвінов з радикальним внеском на цілковите знесення зброєнь у всіх державах. Проти того заремонстрував рішучо представник Англії, виступивши на прилюдному засіданні дуже рішучо проти більшовицьких предложень, які назвав не то нещирими, а просто облудними. Ясно, що Літвінов не міг не зареагувати на таку промову англійського представника і він сказав і на адресу Англії кілька терпких слів, згадавши зокрема про їх закордонну політику в Персії і Китаю.

Велику промову виголосив на цій конференції представник Німеччини гр. Беристорф, що була одним тяжким обвинуваченням усіх великих держав. Німецький дипльомат був тут дійсно виразником тих міліонів, що бажають з душі мира для нищеної і зруйнованої великою світовою війною землі. Він сказав ясно, що члени конференції тільки вдають, що працюють для великої ідеї мира, а тимчасом дійсність — страшна дійсність! — перечеркує кожного дня їх гарні слова-фрази. Зазначивши, що ця сесія пройшла без ніякого видимого успіху, що її просто змарновано, гр. Беристорф закінчив такими питанями: Як довго ще німецьке правительство і німецьке громадянство будуть приглядатися спокійно тому всьому, що діється? Як довго будуть вони терпіти такий стан повного бездіяля в установі, покликаній для переведення роззброєння, а принайменше для його обмеження, в усіх державах? Справді — сумління світа повинно нарешті заговорити!

Промова-апель гр. Беристорфа прогомоніла без наслідку. Кажуть, що в серпні т. р. буде знов скликана конференція для роззброєння, але й вона скінчиться певно подібним, себто ніяким вислідом. А тимчасом усі великі й малі держави не перестають завзято зброїтися і приготовлятися з усіх сил до війни. Промовистим доказом того міліярдові бюджети на військо в СРСР, в Польщі і в інших державах, або ще вищі бюджети для фльоти в Англії і Злучених Державах...

Сумні перспективи для цілого людства в найближчій будуччині!

Останні вісти.

ПЕРЕД ВІДКРИТТЯМ СОЙМУ.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) Від вчора в соймовім будинку надзвичайний рух. Зїхалися на сойм свіжо обрані посли. Нині около год. 9-ої ані нормальні наради, ані кульоарові відбутися не могли, тому, що в соймовім будинку переводиться горячково остаточний ремонт. Всі розмовляли серед великого заціканлення і в великім замішанні. Пішли горячкові заходи, щоби добути мешкання для клюбів. Між іншими без помешкання залишилися Сель-Роб-Правиця і Сель-Роб-лівиця. Мимо некорисних умовин клюби відбули клюб. наради, поуконституовувалися і радили над тактикою завтрішнього засідання, котре буде посвячене виборові маршалка. З огляду на статті півурядової преси, котра ставить справу вибору віцепремієра Бартеля на маршалка сойму, появилися вістки, погрожуючі невідомими репресіями проти парляменту і справа вибору маршалка прибрала тому надзвичайно на вазі

ПЕРСПЕКТИВИ ВИБОРУ МАРШАЛКА.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) Як відомо контр-кандидатом віцепремієра Бартеля на становище маршалка сойму є Ігнаци Дашинський з ППС. Кандидатури висувані іншими клюбами демонстративно відпали. Супроти становища уряду демократична лівиця ставить справу вибору Дашинського більше рішучо ніж раніше. ППС і Визволенє розвинули широку акцію за позисканням якнайбільше голосів для Дашинського. Головним аргументом, який проновляє за вибором Дашинського є оправдування цієї кандидатури острахом, що з вибором нинішнього віцепремієра Бартеля будуть загрожені освячені парляментарні свободи. В аритметичних комбінаціях вираховують в кульоарах, що за віцепремієром Бартелем голосувати буде „одинка", група Стапінського, сіоністи Райха, НПР-лівиця і листа ч. 30, білорусини Станкевича і москаль Король — разом 148. За Дашинським ППС, Визволенє, Стронніцтво Хлопске — разом 131 голосів. Білі картки віддадуть імовірно: ендеція, хадеція, Корфанти, НПР, Сельроб, меншости — разом 101. В такім випадку рішаючими були би національні меншости з листи ч. 18 і клюб Української Соц.-Рад. Партії — разом 64. Взагалі показується при тій першій спробі, що непольські клюби, головно українці, будуть язичком при вазі, який рішатиме в дуже важних справах. Ситуація, очевидно, ще не вирішена, а в звязку з несталістю (хиткістю) парляментарної демократичної лівиці не є виключені несподіванки.

УКРАЇНЦІ В СОЙМІ.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) Вчора вперше радили в соймі українські новообрані посли і сенатори. Українські посли і сенатори вибрані з листи ч. 18, створили клюб під назвою **„Український Соймовий Клюб"**. На голову клюбу вибрано **д-ра Дмитра Левицького**, заступниками **д-ра Волод. Загайкевича і Сергія Хруцького**, секретарем **д-ра Бляжкевича.**

Український Соймовий Клюб рахує 25 членів, в тім 23 членів партії УНДО. Посол Павло Васильчук ще не приїхав.

Сенатський клюб, зложений з 9 сенаторів. Всі члени УНДО вибрали своїм головою **д-ра Горбачевського.**

Одночасно радили посли і сенатори, вибрані з числа 22 і уконституувалися в клюб під назвою **„Клюб Української Соціяльно-Радикальної Парляментарної Репрезентації"**. Головою клюбу вибрано **д-ра Льва Бачинського**, заступником **Семена Жука**, секретарем **д-ра Ладику.**

Посол Зубрицький вибраний з листи ч. 22 (Перемишль), не зголосив ще свого приступлення до ніякого клюбу. Офіціяльно уконституування клюбів не подано ще до відома соймовій канцелярії, тому, що не є ще виключене обєднання обох клюбів. Саме над цею справою оба клюби ведуть переговори. Колиб це прийшло до обєднання клюбів, в такім разі мається на увазі створити „Технічний Союз Клюбів". Українські посли з партії Сель-Роб будуть імовірно творити два клюби Сель-Роб-правиця і Сель-Роб-лівиця. Видно це з того, що однаково пос. Чучмай (з Сельроб-правиці) як посол Вальницький (Сель-Роб-лівиця) забігалися в соймовій канцелярії, біля одержання клюбових помешкань.

НАРАДИ СОЙМОВИХ КЛЮБІВ.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) Вчора відбули наради слідуючі соймові клюби: ендеки, які виступають під фірмою „Клюбу Народового", уконституувалися, вибравши головою пос. проф. Ром. Рибарського і головою сенатського клюбу Ст. Ґломбінського. На віцемаршалка сойму клюб висуває кандидатуру пос. Сев. Четвертинського.

Головна управа „Пяста" відбула в двох останніх днях засідання, на якому принята дуже гострі постанови проти уряду в звязку з виборами. Ухвалено директиви клюбові „Пяста", щоби поручила справу виборів на парляментарнім грунті.

„Визволенє" уконституувалося, вибравши на голову бувш. сенатора і теперішнього посла Возніцького. Того самого Возніцького клюб висунув на віцемаршалка сойму

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ ПЕРЕД СОЙМОМ.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) У вечірніх годинах викликала сенсацію вістка про новий порядок відкриття сойму. А саме: вже зрання до сойму наспіло б письмо президента республики, визначуюче найстаршого віком пос. Бойка як тимчасового маршалка, щоби відкрив сойм. В такому випадку през. Мосціцький був би присутній на засіданні, але особисто не відкривав би сойму. Пос. Бойко, відкривши формально сойм, має передати голос присутньому марш. Пілсудському. Постановив він виголосити перед соймом завтра промову. В соймових кульоарах пояснюють це небезпекою вибору Дашинського на маршалка. Так марш. Пілсудський мав би завтрішньою промовою додати „заохоти" принятим досі звичаєм усім цим послам, які ще нерішені, на кого голосувати. В звязку із виступом марш. Пілсудського на першому засіданні сойму може воно стати дуже сенсаційним.

БЮДЖЕТОВА ПРОВІЗОРІЯ.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) Вчора уряд вніс до соймової канцелярії проект закону про бюджетову провізорію на час від 1. квітня до 30. червня.

ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) Дня 29. ц. м. виїжджає польська делегація під проводом мін. Залеського до Кеніґсберґу на переговори з Литвою.

НІМ.-ЛИТОВСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ВАРШАВА, 26. III. (Вл. тел. „Діла") (ік.) Надійшла вістка, що німці звернулися до Литви з предложенням відновити в дні 12. квітня ц. р. литовсько-німецькі переговори.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·89·00—8·89·50, канадійський долар 8·84·50—8·85·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінґ 1·25·50 1·26·00, румунська лея 0·05·50 0·05·66, французький франк 0·34·50 0·35·00, швайцарський франк 1·71·75—1·72·25, фунт штерлінґів 43·60·00 43·90·00, радянський червінець 32·60 33·00.

Золото: 20 корон 36·65·00 36·85·00, 20 франків 34·55·00 34·85·00, 20 німецьких марок 42·80·00 43·10·00, 10 російських рублів 46·90·00 47·25·00.

Срібло: Австрійська корона 0·69·00—0·70·00, 5 австрійських корон 3·55·00—3·60·00 австрійський фльорен 1·78·00—1·80·00, російський рубель 2·95·00—3·06·00 копійки за рубель 1·48·00—1·53·00.

Збіжжя.

Пшениця дворська 32·25—33·25, пшениця селянська 30·50—31·50, жито галицьке 40·25—41·25, ячмінь галицький броварияний 41·50—42·50, ячмінь на мливо 38·00—39·00, ячмінь пастівний 33·00—34·00, овес галицький 36·25—37·75, кукурудза румунська 39·00—39·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 50·00—60·00, фасоля колірова 43·00—46·50, фасоля краса 55·00—60·60, горох Пів-Вікторія 55·00—60·00, горох пільний 40·00—50·00, бобик 33·50—35·00, вішанка пастівна в зерні 00·00, вика 28·25—32·75, сіно солодке пресоване 7·50—8·50, солома пресована 4·25—4·75, гречка 47·00—48·00.

НОВИНКИ

— **Чи вже весна?** В усій Европі після хуртовин і сильних вітрів появились ознаки весни. Нпр. у Відні доходило до 9 ст. Ц. тепла. Загальний овид ще захмарений і не є виключене, що весна перед остаточною своєю появою зробить нам ще деякі несподіванки.

— **З нашого театру.** „Над Дніпром" — опера на 4 дії Е. Форостини до слів О. Олеся, буде виставлена перший раз у Львові в суботу 31. ц. м. при участи пп. Беспалевої, Кривицької, Оранн, Неделка, Рубчака і інших, збільшеного хору та військової орхестри 19. п. п. Музичну частину підготовив і веде ч. Шсик. Декорації доповнює п. Боровик. Вистава цієї нової опери повинна безумовно зацікавити наше громадянство. Білєти від тепер продає „Союзний Базар".

— **Осторога із Станиславова.** Із Старшини Кружка „Рідної Школи" у Станиславові пишуть нам: Остерігаємо громадян тут. повіту перед „збирачами", які маючи підроблену печатку Кружка „Рідної Школи" в Коломиї та сфальшовані підписи Старшини цьогож Кружка, збирають ріжні датки (на інвалідів, політ. вязнів і т. п.). Згаданих „збирачів" треба негайно придержати.

— **„Кружок Українських Студентів" у Вильні.** Пишуть нам: Заходом невеликого гуртка українців студіюючих на тутешньому університеті засновано „Кружок Українських Студентів". Після полагодження всяких формальностей, звязаних із затвердженням статута і вибором куратора, відбулись перші загальні збори т-ва дня 6. березня ц. р., на яких виділ уконституувався так: Рудакевич Іван, студ. філ. — голова, Сагайко Нікандер, студ. мед. — містоголова, Вацик Загар, студ. фарм. — секретар, Яновичівна Ксеня, студ. мед. — скарбник, Караван Орест, студ. агрон. — бібліотекар, Андрощуківна Ольга, студ. фарм., Ольховський Борис, студ. мед. — заступники. До контрольної комісії ввійшли: Позванська Стефанія, студ. фарм., Черницька Марія, студ. філ., Кізімович Зенон, студ. фарм. На загальних Зборах відчитано привіт від „Білоруського Студенського Союза", в якому з радістю стрічають заложення Кружка Українських Студентів. Всіх, що мають намір студіювати у Вильні, просимо звертатися за інформаціями до т-ва на адресу секретаря (Вацик Захар, вул. Коварського ч 51/4 — Вильно).

— **Перевірка справжніх діямантів.** Голова хемічного відділу поліційної лабораторії в Ліоні, Мадаваль, найшов разом із проф. Льокар методу, яка стверджує правдивість діямантів і легко відріжняє їх від фальшивих. Камінця фотографують ультрафіолетними проміннями перепущеними через спеціяльний фільтр. Чисті діяманти полишають чистий образ без тіни.

— **Україніка.** В італійськім деннику „Il Messagero" з 15-го ц. м. находимо статтю нашого земляка М. Еремієва п. з. „Про національність Гоголя та про Україну". Є це відповідь на статю з цьому-ж деннику князя Волконського, який з приводу статті зперед трьох місяців Леонарда Коцемського про Гоголя вважав своїм обовязком „просвітити" італійців старою російською „істиною" про те, що ніякої українців „не било, нет і не будет". М. Еремієв відповідає царському князеві, що його докази нині трохи запізнені, бо терміни „Україна", „український" уже поширені в усьому культурному світі. Коли-ж вже діло йде про історію то князь може заглянути хоча би до офіціяльних заяв Катерини II., яка розріжнювала добре „руских" на дві окремі національности. Щодо Гоголя то його почування відомі всім з його творів. Єдиною позитивною частиною його творчости є український світ; коли він починає змальовувати Московщину має тільки глузливу усмішку сатирика, що переходить у ненависть.

— **Рекорди.** Підчас конкурсу стенографів у Берліні першу нагороду дістав парлямантський стенограф д-р Ніунат, який установив такий новий рекорд швидкости — 470 слів за три хвилини — [illegible] нар Батанкурі [illegible] будує в Льоє [illegible] тисяч глядачів, на якому змагатисьме його [illegible]

вихованець Таоліно, звичайний рубач із Піренеїв із боксером Демпсеем. — В Осльо відбудеться внедовзі прилюдний боксовий „меч“ між відомим актором держ. театру Давидом Кнудсеном і поетом Сігурдом Гель, автором відомого вомяну „Грішники в літнім сонці“.

— **Фашизм і сальони.** Один із визначних фашистівських письменників Карлі почав низку статтей, що впали на голови римської аристократії, мов бомба. Він виступає гостро проти т. зв. „сальонів“, осередків вищого товариства, куди досі фашисти не мають свобідного вступу. Карлі пригадує, що всяка революція прочищувала атмосферу і в сальонах і творила нову „сметанку“, яка наповнювала їх. Жіноцтво, що матиме сміливість приймати в себе на чаю також фашистів, може бути певне, що витворить довкола себе нову аристократію. Після таких бадьорих думок, Карлі нечевян починає атаку на жіноцтво, яке уявляє собі, що в суспільности здобуло вже повну рівність із мущинами. Це є пересуд демократичного ладу. Фашизм є рухом, в якому тон надає мущина. При всіх заслугах жіноцтва в діяльности на користь фашизму, жіноцтво не повинно забувати, що і в сальонах, де збирається краще товариство, головний голос повинні мати мущини себ-то фашисти. Цікаво, яку відповідь почують на це всі фашисти дома від своїх жінок!

— **Випадки з автами.** Два американські психольоги д-р Бінгтем і Сльокобм твердять на підставі своїх дослідів, що між нещастями у випадках з автами і станом здоровля людей є такий тісний звязок: шофери, що терплять на неправильний обіг крови є причиною вдвоє більше нещасть, між шофери здорові.

— **Світова всячина.** Рада радян. комісарів призвала московській „Правді“ 380.000 карб. субвенції, а 500.000 карб. ленінградській „Правді“. Державне вид-во дістало підмоги 1,385.000 карб. — У Берліні від тижня повторяються щодня великі пожежі; поліція веде слідство щодо їх причини. — Бразилію запрохала Ліга Націй узяти знову участь у її працях. — У Ню Йорку ведеться великий процес за зловживання при контролі хініни. — Англія будім-то невдоволена кандидатурою Туреччини на місце в Раді Ліги Націй і ставить проти неї Персію. — Бувш. султана Абдуль Меджіда, що живе постійно в Ніцци обікрав його власний секретар, забравши 70.000 фр. — В околиці Риму легко затрясла земля; це тремтіння записали тільки апарати. — Румунський кн. Карло переніся на постійний побут до Ніцци. — Афганістанський емір після подорожі по Европі засне фабрику фільм у Кабулі. — Берлінський банкир Людвик Леві власник великої фірми „Шнайдер і Ляндграф“ утік із міліоном марок. — Кілька тисяч студентів з університету в Кінгстон (Онтаріо) почали страйк в обороні трьох товаришів, яких виключили.

Театри.

„Кооператива Український Театр“ під дир. Н. Стадника (вул. Шашкевича): 31-го т. 7·30 веч. „Над Дніпром“, опера Є. Форостини.

Міський великий театр:
27-го т. 7·30 веч. „Спадкоємець“ А. Садецького.

Міський „Театр Новин“:
27-го т. 8 веч. „Лише Ти..“

КІНА.
„Аполльо“: „Крайцерова Соната“.
„Палас“: „Приятель дому“.
„Лев“: „Призначення“.
„Фатаморгана“: „Чужинниця“.

Любка Колесса.

Цьогорічні голоси чужинецької преси про українську піяністку.

З голосів музичних критиків про кожорічні концертові виступи Любки Колесси можнаб зложити широку доволі обємисту книжечку. Всі вони настроєні на ту саму ноту — ноту найвищого признання і подиву для нашої піяністки. Хоч наша музикальна публика мала вже стільки разів нагоду не то перевірити правдивість тих голосів, але й пережити те, що не дається описати, — то всетаки не від річи буде зазнайомитися нам бодай з дрібним вимком деяких цьогорічних голосів преси, особливож у тих містах, де Л. К. перший раз виступала.

І так у часописах зі таких міст, як Ґетінґен, Стеттін, Бонн і ін. читаємо ось що в музичних справозданнях про нашу піяністку.

„Солістка вечера Любка Колесса — це друга Кляра Шуман (найвизначніша свого часу піяністка). Всяка критика мусить тут замовкнути. Прислухуватися її грі — це справжнє обявлення..“

„Л. К. — це нова зоря на піяністичнім небозводі — звізда першої величі, якої сяйво вперше опромінило нашу салю, запалило наші душі. Це були хвилі найвищого мистецького піднесення...“

„Л. К., яка представилася публиці як нова звізда на піяністичнім овиді, це в першу чергу феномен технічних спосібностей... Давно не чули ми такої казочно самозрозумілої віртуозности у способі гри. Не диво, що піяністку, яка своєю грою фасцинувала слухачів, засипано проявами захоплення найсильнішого степеня..“

В ріжних норвежських часописах читаємо знова отсе:

„Любка Колесса з „України є піяністкою, якої талан кидає осліплююче сяйво..., талан, який, вынурившись з людського моря Сходу, з успіхом пливе з краю до краю наче хвиля в заворотній крутіжі. Гра її свіжа наче морська солона вода..., тонкаво-легка наче піна на водній крутіжі..., то знова наче все мішаюча буря з полудневого Сходу — повна енергійного і свідомого почуття молодости... Справді, наче буря приступом здобула піяністка публику, приступом у правдивім того слова значінні,..“

„Хоч як молодою є ще Л. К., то її мистецтво належить до чогось справді рідкого і визначного...“

„Димензії її мистецтва можна міряти взагалі лише найвищою мірою. Величава артистка! Небувалий успіх... Захоплення публики не знало меж...“

„Як солістка фільгармонічного концерту виступила піяністка Л. К., виконуючи Концерт а-моль Шумана. Ми були свідками гри, яку навіть в нинішніх, таких богатих на фортепянних віртуозів часах треба зачислити до рідких переживань. Добре й довго треба шукати, щоб найти того роду мистця, який з духом романтики, що піхує цей шуманівський концерт, увійшов би в такий близький контакт“

Отвертий лист.

До Високоповажаного Пана Проф. д-ра Кирила Студинського, президента Українського Фонду воєнних вдовиць і сиріт у Львові.

Сотки воєнних вдовиць і сиріт, передовсім по бувших членах Української Галицької Армії звертались і звертаються за підмогами до „Українського Краєвого Товариства Опіки над Інвалідами“ у Львові і в численних конечних випадках із фондів інвалідських наше Товариство мусіло підмоги виплатити, хоч істнує у Львові „Український Фонд воєнних вдовиць і сиріт“. Тому що від ряду літ цей Фонд не проявляє діяльности, а навіть не відбував Загальних Зборів, заступник голови нашого Товариства звертався літом 1927 р. до Вас, Пане Президенте, і пропонував, щоби уруxомити Фонд з тим, що запропонував навіть полагоджування переписки і чинностей Фонду канцелярією УКТОНІ. На це відповіли Ви, що по вакаціях скличете засідання Виділу „Фонду“, яке винесе відповідне рішення.

Мимо письменного урґенсу від УКТОНІ з дня 16. XI. 1927 ч. 1457/27 і з дня 28. II. 1928 ч. 204/28 жадної відповіди до цього часу ми не одержали, як також Ви не зволили нас повідомити, чи і як Фонд полагодив 20 прохань воєнних вдовиць, які ми вислали на Ваші руки дня 24. XII. 1927 і 10. III. 1928.

Вважаємо справу допомоги вдовам і сиротам по членах УГА справою великої ваги й тому звертаємося цею дорогою до Вас із домаганням уруxомити „Український Фонд воєнних вдовиць і сиріт“ і скликати бодай Загальні Збори.

Львів, дня 23. березня 1928

Головна Рада Українського Краєвого Товариства Опіки над Інвалідами у Львові.

Д. Паліїв, вр. м. голова. **П. Палійчук**, вр. за секретаря.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Денис Кучика, емеритований приватний службовик, помер дня 22. п. м. у Львові в 57. р. життя. Похорони відбулися 24. п. м. на Личаківський цвинтар при численній участи приятелів, товаришів і знайомих Покійного. — Пок. Денис Кучика був одним з перших урядовців „Дністра“, де працював довгі роки. В тих часах, не зважаючи на свою слабосильність, займався дуже ревно й українською сокільською організацією, якій віддав у самих її початках велику прислугу. Він уладжував перші пописи українських соколів у Львові, промовляв на них і взагалі стояв у перших рядах сокільських організаторів. Наслідком слабкого здоровля мусів покинути ще перед війною важку бюрову працю і пішов на емеритуру. В часі війни був якийсь час урядовцем при повітовій експозитурі для відбудови в Рогатині, а по війні вступив як бухгальтер до канцелярії „Рідної Школи“ у Львові, де сповнював солідно свої обовязки, доки тільки ставало сил. Був усе тихим, але дуже совісним працьовником і полишив по собі щирий жаль у всіх, що його знали. Вів скромне, самотне життя і помер теж самотником. — В. Й. П.

Протест.

Духовенство Буського Деканату рішило однозгідно запротестувати проти поміщування час від часу в „Новім Часі“ наклепів на адресу о. Володимира Полмахівського завідателя в Краснім. Заміти піднесені в ч. 21 з 28.II. 1927 і ч. 29 з дня 18.III. 1927 „Нового Часу“. На поручення Митр. Консисторії провірено на місці в Краснім і показалося, що ті заміти були цілком нестійні. Зі змісту усіх дописів нагадним є, що її автор палає сліпою ненавистю до Духовенства взагалі а до особи місцевого завідателя в Краснім спеціяльно, тому підписане Духовенство дивується, що Редакція часопису з національним напрямком сміє поміщувати того рода дописи. Таке поступовання як шкідливе для загалу осуджуємо і рішучо застерігаємося на будучність витягнути з цего відповідні консеквенції. — За Духовенство Буського Деканату *о. Іван Жигаль*, декан. Козлів, дня 24.III. 1928. Почта: Милятин новий, via: Красне-Буськ. 1785

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10